

ЗАКОН

О ЖИЧАРАМА ЗА ТРАНСПОРТ ЛИЦА

("Сл. гласник РС", бр. 38/2015, 113/2017 - др. закон и 31/2019)

И УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1

Овим законом уређују се жичаре, услови за изградњу, реконструкцију и одржавање и други захтеви и услови за постројења жичара за транспорт лица, ради заштите здравља и безбедности лица и безбедности имовине, подсистеми и безбедносне компоненте постројења жичара за транспорт лица, управљање постројењем жичаре за транспорт лица и органи и организације надлежни за спровођење овог закона и вршење надзора над применом овог закона.

Примена закона

Члан 2

Одредбе овог закона примењују се на постројења жичара за транспорт лица (у даљем тексту: жичаре), на подсистеме и безбедносне компоненте тих постројења, као и на специфичне вучне инсталације.

Одредбе овог закона не примењују се на:

- 1) лифтове који се трајно употребљавају у зградама и објектима;
- 2) ужетом вучене трамваје;
- 3) постројења намењена за пољопривредне сврхе;
- 4) теренску или покретну опрему за употребу на сајмиштима и/или у забавним парковима, која је искључиво пројектована као средство за забаву, а не за транспорт лица;
- 5) жичаре у рудницима и теренска постројења која се користе у индустријске сврхе;
- 6) ужетом вучена пловила;
- 7) зупчасту железницу;
- 8) постројења са ланчаним погоном.

На инфраструктуру жичаре, која је предмет овог закона, примењују се и одредбе закона којим се уређује планирање и изградња и подзаконских аката који су донети на основу тог закона.

Значење појединих израза

Члан 3

Поједини изрази, употребљени у овом закону, имају следеће значење:

1) *жичара* је подсистем јавног транспорта лица и састоји се од инфраструктуре и подсистема, пројектованих, израђених и састављених у сврху транспорта лица;

2) *успињача* је постројење састављено из више компонената, конструисаних, произведених, склопљених и стављених у употребу са циљем транспорта лица возилом - вагоном које се креће на точковима и вучено је једним или више ужади по шинама које могу лежати на тлу или на носећој конструкцији;

3) *висећа жичара* је жичара, укључујући гондолу и жичару са седиштима, код које се кабине подижу и/или померају помоћу једног или више носећих ужади;

4) *вучница* је жичара која ужетом вуче лица са одговарајућом опремом, користећи вучне уређаје по вучној траси;

тач. 5) и 6) (*брисане*)

7) *погон жичаре* је скуп уређаја неопходних за функционисање подсистема жичаре;

8) *безбедносна компонента* је свака основна компонента, скуп компонената, подсклоп или комплетно монтирана опрема и сваки уређај уграђен у постројење да би се осигурале безбедносне функције које су идентификоване анализом безбедности, чији би квар угрозио безбедност или здравље људи било да су они корисници, ангажовано особље или трећа лица;

9) *инфраструктура жичаре* обухвата трасу жичаре са компонентама (грађевинским, машинским, електротехничким, саобраћајно-управљачким, сигнално-сигурносним и другим функционалним деловима и опремом), погоном жичаре, станицама, приступним површинама, платформама и објектима уз трасу који су у функцији жичаре, а налазе се на земљишту, у сигурносном и заштитном појасу жичаре;

10) *станица* је део инфраструктуре, која садржи зграде са техничком опремом, подручја укрцаја или искрцаја или платформе и било које подручје за прихват и склониште лица;

11) *возило* је подсистем жичаре које уз кабину, седишта или вучни уређај, обухвата и све компоненте које их учвршћују на уже;

12) *уже* је подсистем жичаре и представља носиви и/или погонски елемент жичара, а може бити носиво, вучно, транспортно и противуже;

13) *ризик* је вероватноћа да ће се ванредни догађај појавити у одређеном временском раздобљу, околностима и са одређеним негативним последицама;

14) *ванредни догађај* је нежељени, ненамерни или неочекивани догађај у превозу жичаром или след таквих догађаја, који је имао или је могао имати штетне последице за безбедан ток превоза, а може бити: озбиљна несрећа, несрећа, избегнута несрећа и поремећај;

15) *озбиљна несрећа* је ванредни догађај у превозу жичаром који је за последицу имао смрт и/или тешку телесну повреду најмање једне особе, и/или велику материјалну штету на постројењима жичара или животној средини;

16) *несрећа* је ванредни догађај са штетним последицама у превозу жичарама;

17) *избегнута несрећа* је ванредни догађај у превозу жичаром који је за последицу могао имати тешку телесну повреду најмање једне особе и/или већу материјалну штету на жичари или у њеној околини;

18) *поремећај (инцидент)* је било који догађај, осим озбиљне несреће и несреће, повезан са радом постројења жичаре, а који утиче на безбедан ток превоза;

19) *истрага* је поступак који се спроводи с циљем утврђивања узрока, последица, околности и одговорности ванредног догађаја, уколико наступи озбиљна несрећа или несрећа и спречавања будућих ванредних догађаја;

20) *евакуација* је скуп активности предузетих кад је жичара присилно заустављена, како би се лица вратила на простор где не постоји опасност;

21) *план евакуације* је општи акт власника жичаре који садржи детаљне процедуре које треба применити приликом евакуације лица;

22) *рад жичаре* је низ активности које обухватају исправно и безбедно функционисање жичаре;

23) *одржавање жичаре* је скуп техничких и административних поступака током рока трајања неког дела подсистема постројења жичаре у циљу његовог одржавања или враћања у стање у ком може обављати захтевану функцију на исправан и безбедан начин, у складу са прописима;

24) *безбедносни појас жичаре* је простор изнад, испод или поред жичаре, и то са обе стране у односу на осу жичаре, у ширини која одговара максималном отклону делова жичаре са обе стране у односу на осу жичаре, а према техничко-технолошким карактеристикама одређене жичаре;

25) *заштитни појас жичаре* је простор изнад, испод или поред жичаре, и то са обе стране у односу на осу жичаре, почев од границе безбедносног појаса жичаре па до појаса од 50 м са обе стране у односу на осу жичаре;

26) *управљач жичаре* је правно лице или предузетник регистрован за делатност превоза путника жичарама, одговорно за безбедан рад жичаре и/или специфичне вучне инсталације;

27) *техничко одговорно лице за жичару и његов заменик* су лица радно ангажована код управљача жичаре која имају стечено високо образовање на основним академским студијама у обиму од најмање 180 ЕСПБ бодова, основним струковним студијама, односно на студијама у трајању до три године из области образовно-научног поља техничко-технолошких наука, у складу са прописом којим се прописују научне, уметничке, односно стручне области у оквиру образовно-научних, односно образовно-уметничких поља и одговарајуће радно искуство на пословима лица одговорног за рад жичаре, које поседује уверење о положеном стручном испиту за жичаре;

28) *технички захтев за одржавање* је скуп свих техничких услова и мера који утичу на пројектовање и израду и који су нужни за одржавање, а чији је циљ да се осигура безбедан рад жичаре;

29) *оперативно-технички захтев* је скуп свих техничких услова и мера који утичу на пројектовање и израду и који су нужни за осигурање безбедног рада жичаре;

30) *извршни радник*, у смислу овог закона, је радник који обавља послове којима непосредно учествује у раду и/или одржавању жичаре и/или специфичне вучне инсталације;

31) *траса жичаре* је оса жичаре приказана у основи са висинским положајем нивелете у уздужном пресеку која није ужа од 50м, а која по висини обухвата простор између тла и носеће, односно транспортне ужади и по ширини простор између ивица заштитног појаса;

32) *стручно лице*, у смислу овог закона, је правно лице или предузетник, овлашћено да обавља стручни преглед жичара;

33) *предузетник*, у смислу овог закона, је физичко лице које обавља делатност у циљу остваривања прихода и које је као такво уписано у Регистар привредних субјеката надлежног органа;

34) *специфична вучна инсталација* је инсталација са специфичним техничко-технолошким карактеристикама која није жичара, а предвиђена је за зимске и/или летње спортске активности и превози путнике у стојећем положају или ужетом (покретна трака, зип-лине и боб на шинама);

35) *оператер* је извршни радник, кога именује управљач жичаре и одговоран је за исправан рад жичаре, као и пријаву неисправности рада жичаре или специфичне вучне инсталације;

36) *већа материјална штета* је штета која је наступила у ванредном догађају и која је процењена на преко 50.000.000 динара;

37) *већи прекид рада жичаре* је прекид рада жичаре који траје преко седам календарских дана;

38) *димензионасање ужади* је поступак одређивања техничких и технолошких карактеристика ужади применом норматива, стандарда и прописа који регулишу безбедносне захтеве и квалитет производа;

39) *стручна обука* је основни ниво неформалног образовања извршног радника жичаре, који се стиче пре радног ангажовања, код управљача жичаре, других правних лица или предузетника, који испуњавају прописане услове у складу са овим законом и услов је за полагање стручног испита;

40) *стручно усавршавање* је напредни ниво неформалног образовања извршног радника жичаре, који се стиче током радног ангажовања, на сложенијим и комплекснијим системима и пословима, код управљача жичаре, других правних лица или предузетника, који испуњавају прописане услове, у складу са овим законом;

41) *подобука* је ниво неформалног образовања извршног радника жичаре, који се стиче код управљача жичаре, других правних лица или предузетника, који испуњавају прописане услове, у складу са овим законом, током радног ангажовања извршног радника жичаре, на другим пословима и системима жичаре за које извршни радник није обучен;

42) *стручна оспособљеност*, у смислу овог закона, је оспособљеност коју извршни радник жичаре стиче формалним образовањем и стручном обуком после које полаже стручни испит;

43) *носеће уже* је непомично уже које служи као возна пруга по којој се крећу возна колица са окаченим возилима;

44) *вучно уже* је помично уже које преноси своје кретање на прикључена возила, али их не носи;

45) *транспортно уже* је помично уже постављено тако да преноси своје кретање на прикључена возила и да их истовремено носи;

46) *противуже* је уже код жичаре са повратним (променљивим) током са удвојеним ужетом, помично уже чији су крајеви причвршћени за возила, без пролаза кроз погонску ужницу.

Други изрази који се употребљавају у овом закону, а нису дефинисани у ставу 1. овог члана, имају значење дефинисано законима којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености, планирање и изградња, стандардизација и акредитација.

II ПОДЕЛА И ЕВИДЕНЦИЈА ЖИЧАРА

Подела жичара

Члан 4

Жичаре се деле према технолошким и техничким карактеристикама на:

1) успињаче;

2) висиће жичаре;

3) вучнице:

(1) фиксне вучнице које су трајно постављене на некој локацији (високо ужетне вучнице),

(2) привремено постављене вучнице са ниско вођеним ужетом (ниско ужетне вучнице).

Висиће жичаре се према основним техничким карактеристикама деле:

1) према смеру кретања на:

(1) жичаре са повратним током (повратна жичара),

(2) жичаре са кружним током (кружна жичара);

2) према броју ужади на:

(1) троужетне жичаре (једно уже је вучно, а друга два ужета су носећа),

(2) двоужетне жичаре (оба ужета су и вучна и носећа),

(3) двоужетне жичаре (једно уже је вучно, друго уже је носеће),

(4) једноужетне жичаре код којих је уже употребљено и као носеће и као вучно (транспортно уже);

3) према облику возила на:

(1) жичаре са отвореним возилима (седиште за једно лице или више лица, корпа),

(2) жичаре са затвореним возилом (кабина, гондола за два лица или за више лица);

4) према вези возила са вучним, односно транспортним ужетом на:

(1) жичаре код којих су возила током рада расклопљиво причвршћена на уже,

(2) жичаре код којих су возила током рада стално причвршћена на уже.

Високо ужетне вучнице се деле:

1) према величини на:

(1) вучнице којима је траса дуга до 300 м и погонска снага износи ≤ 11 kW,

(2) вучнице којима је траса дужа од 300 м и погонска снага већа > 11 kW;

2) према врсти вучног уређаја на:

- (1) вучнице са вучним уређајем са дугим извлачењем,
- (2) вучнице са вучним уређајем са телескопским извлачењем и неодвојивом хватаљком,
- (3) вучнице са вучним уређајем са телескопским извлачењем и одвојивом хватаљком.

Жичаре, с обзиром на техничке карактеристике у вези рада и одржавања, обухватају подсистеме:

1) ужад и спојеве ужади;

2) погон и кочнице;

3) механичке уређаје:

- (1) натезне уређаје за ужад,
- (2) механичке уређаје у станицама,
- (3) механичку опрему трасе;

4) возила која се састоје од:

- (1) кабина, седишта или вучних уређаја,
- (2) вешања,
- (3) погонског дела,
- (4) стезаљки;

5) електротехничке уређаје:

- (1) управљачке, контролне и безбедносне уређаје,
- (2) комуникациону и информатичку опрему,
- (3) опрему за заштиту од грома;

6) спасилачку опрему:

- (1) фиксну спасилачку опрему,
- (2) преносиву спасилачку опрему.

Високоужетну вучницу чине:

- 1) траса вучнице;
- 2) носеће конструкције на траси:
  - (1) погонска и повратна станица,
  - (2) затезна потпорна конструкција,
  - (3) потпорна конструкција на траси;
- 3) вучни уређаји;
- 4) вучно и затезно уже;
- 5) погонске и повратне ужнице и склопови водећих котурова/котурних батерија;
- 6) погонски уређај;
- 7) затезни уређај са противтегом;
- 8) сигнални вод и сигнално-сигурносни уређаји.

Евиденција жичара

Члан 5

Дирекција за железнице (у даљем тексту: Дирекција) води евиденцију жичара, специфичних вучних инсталација и свих субјеката одређених овим законом који утичу на безбедност рада жичара.

У евиденцији жичара воде се подаци о:

- 1) техничким и технолошким карактеристикама жичара;
- 2) превозу, контролама и ванредним догађајима на жичарама;
- 3) одобрењима за рад жичара;
- 4) власнику жичаре;
- 5) управљачу жичаре (у даљем тексту: управљач);
- 6) правним или физичким лицима која изводе стручни преглед;
- 7) техничком одговорном лицу жичаре и његовом заменику;
- 8) грађевинској и употребној дозволи;

9) годишњем стручно-техничком прегледу.

Министар надлежан за послове саобраћаја (у даљем тексту: министар) прописује начин вођења, садржину и изглед обрасца евиденције жичара.

Подаци из става 2. овог члана воде се током целог периода у којем је поједина жичара уписана у евиденцију жичара и чувају се пет година од дана уклањања жичаре.

III ЗАХТЕВИ И УСЛОВИ ЗА ЖИЧАРЕ

Захтеви и услови за изградњу, реконструкцију и одржавање жичаре

Члан 6

Жичара мора бити пројектована тако да уз поштовање карактеристика терена и околине, атмосферских и метеоролошких услова, свих грађевинских објеката и препрека, које се налазе у близини трасе жичаре, ради безбедно, на начин да не загађује околину и не угрожава безбедност током рада и одржавања или код спасавања и евакуације.

Између возила или других склопова жичаре и грађевинских објеката или препрека које се налазе у близини трасе жичаре, мора се узети у обзир вертикално, уздужно и бочно кретање возила или других склопова жичаре под најнеповољнијим предвиђеним условима рада и обезбедити довољна бочна и вертикална међусобна удаљеност.

Код одређивања највеће раздаљине између возила и терена морају се узети у обзир врста уређаја, врста возила и поступци спасавања.

У случају отворених возила мора се узети у обзир могућност пада лица из возила, као и психолошки фактори повезани с висином.

Највећа брзина возила, најмања раздаљина између њих и њихово убрзавање и кочење морају се одредити на начин којим се обезбеђује безбедан рад жичаре.

Инфраструктура жичара

Члан 7

Станице и објекти уз трасу морају омогућити безбедно вођење ужади и возила у свим условима рада, као и безбедност током одржавања.

Приступне површине и платформе за улазак у возила жичаре и излазак из њих, морају бити пројектоване тако да осигурају безбедност тока саобраћаја возила, вучних уређаја и лица. Кретање возила на станицама мора се одвијати без опасности за лица, а притом се мора узети у обзир да лица својим кретањем могу активно утицати на кретање возила.

Управљач жичара може део простора станица жичара користити у складу са својим потребама и за друге намене, под условом да се на тај начин не угрози функционалност и безбедност жичара, у складу са прописима којима се уређује планирање и изградња.

Министар ближе прописује услове за постројења жичаре, станице, стубове, темеље и другу инфраструктуру.

Траса жичаре

Члан 8

Ако се траса жичаре укршта, паралелна је или се налази у близини железничке пруге, путева, далековода, аеродрома или других жичара и ако се траса жичаре налази у насељеном месту, траса жичаре мора испуњавати услове прописане законима којима се уређују ове области, у циљу спречавања међусобних сметњи и избегавања опасности које могу настати због таквог положаја, а притом мора бити омогућено спасавање и евакуација лица са трасе жичаре.

Министар ближе прописује услове за трасу жичаре из става 1. овог члана.

Подела ужади, захтеви и услови за ужад, погоне, кочнице и за механичке и електричне инсталације

Члан 9

Ужад за жичаре се према начину употребе деле на:

- 1) носећу ужад;
- 2) вучну ужад;
- 3) транспортну ужад;
- 4) противужад.

Ради функционисања жичаре на безбедан начин, морају бити испуњени следећи услови:

- 1) ужад морају бити безбедно постављена и обезбеђена од исклизнућа;
- 2) морају се поштовати граничне вредности оптерећења ужета;
- 3) уређај за прикључивање на уже мора се обезбедити од ненамерног отварања или проклизавања;
- 4) омогућити контрола ужади.

Ако се исклизнуће ужади не може у потпуности спречити, морају се предузети мере које обезбеђују задржавање ужади, као и заустављање погона жичаре, при чему безбедност лица не може бити угрожена.

Уже не сме бити у употреби ако:

- 1) истекне прописани рок употребе;

2) се носећи пресек ужета смањи испод дозвољене границе;

3) нису обављене све прописане контроле и радови на ужету.

Министар ближе прописује димензионисање ужади, услове за примену ужади и одржавање ужади.

Погон жичаре

Члан 10

Погон жичаре мора бити безбедан, ефикасан, имати довољан капацитет и мора бити прилагодљив различитим системима и начинима рада.

Министар прописује врсте, безбедносне захтеве и начин одржавања погона жичаре.

Помоћни погон

Члан 11

Жичаре морају имати помоћни погон, а његово енергетско снабдевање мора бити независно од енергетског снабдевања главног погонског система. Помоћни погон није потребан само у случају ако је безбедносна анализа показала да особе могу једноставно, брзо и безбедно напустити возила, првенствено вучне уређаје, чак и у случају ако нема помоћног погона.

Министар прописује врсте, безбедносне захтеве и начин одржавања помоћног погона жичаре.

Кочиони систем

Члан 12

У хитним случајевима мора бити омогућено да се и под најнеповољнијим условима оптерећења и кочења погонског точка током рада, постројења жичара и/или возила могу у сваком тренутку зауставити. Зауоставни пут мора бити дужине прописане у захтевима за безбедност жичара.

Вредности успорења морају бити унутар одређених граница и на начин који осигурава безбедност лица и задовољавајуће понашање возила, ужади и других делова постројења жичаре.

У свим постројењима жичаре морају бити два или више кочионих система и сваки од њих мора омогућити заустављање постројења жичаре, а међусобно морају деловати усклађено, односно на начин да аутоматски замењују активни систем ако његова ефикасност постане непримерена. Задњи кочиони систем вучног ужета мора деловати непосредно на погонски точак.

Одредбе става 3. овог члана не односе се на вучне уређаје.

Вучни уређај се мора опремити механизмом за блокирање и закључавање који спречава прерани поновни погон.

Министар прописује врсте, безбедносне захтеве и начин одржавања кочница.

Управљачки уређаји

Члан 13

Управљачки уређаји морају бити пројектовани и изведени тако да су безбедни и поуздани, да издрже нормална радна оптерећења и спољне утицаје, као што су: влага, екстремне температуре или електромагнетне сметње и да не узрокују опасне ситуације ни у случају грешке у раду.

Комуникација извршних радника

Члан 14

За међусобну комуникацију извршних радника и за обавештавање корисника у хитним случајевима морају се обезбедити одговарајући комуникациони уређаји који омогућавају несметану комуникацију при свим временским условима.

Захтеви и услови за возила и вучне уређаје

Члан 15

Возила и/или вучни уређаји морају бити пројектовани и опремљени на начин да у предвиђеним условима рада нико не може пасти из њих или са њих или бити угрожен на било који други начин.

Прикључци возила и вучних уређаја морају бити изведени и димензионисани на начин да у најнеповољнијим условима не оштете ужад или не клижу, осим ако клизање битно не утиче на безбедност возила, вучних уређаја или постројења.

Врата возила морају бити пројектована и изведена на начин да је омогућено њихово затварање и забрављивање. Под и зидови возила морају бити конструисани на начин да су у свим околностима отпорни на притисак и оптерећења која су проузрокована од корисника под било којим околностима.

Ако се због безбедности рада захтева присуство извршног радника у возилу, тада у возилу мора бити опрема која је потребна за обављање његових задатака.

Возила и/или вучни уређаји, а посебно њихови механизми за овешење морају бити конструисани и уграђени на начин да задовољавају безбедност извршних радника који њима управљају у складу са одговарајућим правилима и упутствима.

Ако су возила опремљена расклопивим стезним уређајима, морају се усвојити све мере да се без опасности за особе код излаза из станице зауставе сва возила код којих су

стезни уређаји били неправилно причвршћени на ужад, као и да се код улаза зауставе сва возила која нису била спојена и да се спречи пад возила.

Ако се не може са безбедношћу искључити могућност лома вучнога ужета, успињача и успињача са повратном траком морају, ако то врста постројења допушта, бити опремљене аутоматском кочницом за заустављање возила на траси.

Ако се не може искључити опасност исклизнућа возила другим мерама, возило мора бити опремљено уређајем против исклизнућа који омогућава заустављање возила без опасности за лица.

Министар ближе прописује услове за возила и вучне уређаје.

Захтеви за опрему станице

Члан 16

Места уласка и изласка у станицу жичаре морају бити тако постављена да омогућавају безбедан приступ лица, посебно на подручјима на којима постоји опасност пада.

Опрема станица мора бити таква да омогућава да жичаре безбедно користе особе са смањеном покретљивошћу, ако су жичаре пројектоване за превоз таквих лица.

Управљач прописује начин на који се обавља безбедан улаз и излаз лица из става 1. овога члана.

Министар прописује захтеве за врсту опреме станица.

Захтеви и услови за функционисање уређаја

Члан 17

Сви технички услови дефинисани од стране произвођача, морају се спроводити на начин којим је омогућено коришћење уређаја у за њега предвиђену сврху у складу са техничком спецификацијом и дефинисаним условима погона и рада, као и да се могу испунити упутства о безбедном раду и одржавању.

Упутства за рад и припадајућа документација морају бити на српском језику.

Управљач жичаре је дужан да извршном раднику одговорном за рад постројења обезбеди одговарајућа радна средства и мора осигурати да извршни радник буде одговарајуће оспособљен да изводи предметне задатке.

Министар прописује начин и поступак спровођења дефинисаних техничких услова из става 1. овог члана.

Технички услови за безбедност лица

Члан 18

У зависности од врсте постројења и околине жичаре, прописују се технички услови и мере којима се гарантује безбедност лица и имовине за време док постројење жичаре не ради.

Министар прописује начин и поступак спровођења техничких услова и мера из става 1. овог члана.

Покретни делови

Члан 19

Покретни делови који се налазе на станицама морају бити конструисани и инсталирани на начин којим се искључује свака опасност за људе и имовину, а ако оваква опасност постоји, покретни делови морају бити опремљени заштитним уређајима којима се спречава контакт са деловима уређаја који могу узроковати ванредни догађај. Ови уређаји морају бити такве врсте да се не могу једноставно уклонити или онемогућити њихово функционисање.

Управљач мора осигурати да су сва радна места која су предвиђена у упутствима за рад постројења жичара увек попуњена извршним радницима.

Управљач прописује начин распореда извршних радника на радна места из става 2. овог члана.

Радно подручје

Члан 20

Радно место и радно подручје, укључујући она која се користе само повремено, као и приступ до њих, морају бити пројектовани на начин којим се спречава пад извршних радника.

Ако је конструкција таква да постоји опасност од пада извршних радника, извршним радницима је потребно обезбедити и безбедносне прикључке за личну заштитну опрему коју су извршни радници дужни да употребљавају како би се спречили падови.

IV БЕЗБЕДНОСТ КОНСТРУКЦИЈЕ ЖИЧАРЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ УСАГЛАШЕНОСТИ

Општи захтеви

Члан 21

Безбедносни појас жичаре обухвата простор испод viseћих жичара и вучница односно изнад успињаче, и појас на обе стране тог простора, у којем је услед рада жичаре угрожена безбедност људи и имовине.

Министар прописује ширину и висину безбедносног појаса с обзиром на техничке карактеристике уређаја и друге захтеве.

Траса жичаре

Члан 22

Траса жичаре мора да погодује паду и профилу терена, као и да су испуњени услови за превоз жичаром на безбедан начин.

При избору трасе жичаре морају се избегавати подручја која су изложена снежним лавинама, одроњавању камења, одронима земље, јаком ветру, леденим кишима, опасности од пожара и громава или се морају предузети мере за осигурање безбедног рада жичаре.

Министар прописује захтеве за трасу жичаре.

Безбедносна анализа

Члан 23

Код сваког пројектовања и грађења жичара мора се израдити безбедносна анализа која обухвата све безбедносне захтеве за постројења жичаре и његове околине у вези са пројектовањем, грађењем, одржавањем и радом жичаре.

Безбедносна анализа је основа за израду пописа ризика и хазарда.

Безбедносна анализа мора обухватати и безбедносне уређаје и њихов утицај на постројење жичаре и са њим повезане подсистеме које ти безбедносни уређаји активирају.

Безбедносна анализа мора бити израђена у складу са признатом или потврђеном методом и мора разматрати сваки подсистем постројења жичаре и то за све могуће начине рада и мора бити израђена на српском језику.

Безбедносну анализу израђује лице са звањем одговорног пројектанта.

Министар прописује садржину, начин израде и форму безбедносне анализе.

Безбедносни извештај

Члан 24

Безбедносна анализа је предмет безбедносног извештаја у коме се морају приказати предвиђене мере у случају потенцијалних ризика.

Безбедносни извештај мора бити израђен на српском језику.

Безбедносни извештај израђују лица са звањем одговорног пројектанта.

Безбедносни извештај не може израдити лице које је радило безбедносну анализу.

Безбедносна анализа и безбедносни извештај су прилози главном пројекту за жичаре.

Жичара може остати у употреби, ако су испуњени услови садржани у безбедносном извештају.

Министар прописује садржину, начин израде и форму безбедносног извештаја.

Безбедносне компоненте и подсистеми жичаре

Члан 25

Жичара, њена инфраструктура, безбедносне компоненте и подсистеми морају испуњавати основне безбедносне захтеве, техничке захтеве за одржавање и оперативно-техничке захтеве који се примењују на пројектовање, изградњу и коришћење постројења посебно имајући у виду:

- 1) опште безбедносне захтеве;
- 2) захтеве инфраструктуре;
- 3) захтеве у погледу ужади, погона и кочница, механичких и електричних инсталација;
- 4) возила и вучне уређаје;
- 5) безбедност приступа местима за укрцавање и искрцавање;
- 6) оперативно-техничке захтеве везане за рад жичаре;
- 7) извршену безбедносну анализу.

Жичара испуњава безбедносне и техничке захтеве ако је пројектована и изграђена у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона, са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености и прописом донетим на основу тог закона, као и другим важећим прописима. Безбедносне компоненте и подсистеми жичаре могу се пустити у рад, ако су правилно уграђени, одржавани и ако се користе у предвиђене сврхе и морају осигуравати да жичаре не угрожавају здравље и/или безбедност људи и безбедност имовине.

Безбедносне компоненте и подсистеми жичаре могу се пустити у употребу и уградити у жичаре, ако су у складу са одредбама овог закона и прописима који су донети на основу овог закона.

Министар ближе прописује услове које морају испуњавати подсистеми жичаре и безбедносне компоненте.

Оцењивање усаглашености

Члан 26

Оцењивање усаглашености подсистема жичаре и безбедносних компоненти спроводи се у сврху проверавања испуњености свих прописаних услова за употребу жичара на безбедан начин, као и у сврху провере испуњености захтева из овог закона, који се односе на подсистеме и безбедносне компоненте жичаре.

Безбедносне компоненте и подсистеми жичаре које се први пут уграђују у постројење жичаре могу се уградити, ако је пре стављања на тржиште спроведен поступак оцењивања усаглашености, означавања усаглашености и ако су прибављене све прописане исправе о усаглашености на начин прописан у ближим условима које морају испуњавати подсистеми жичаре и безбедносне компоненте из члана 25. став 3. овог закона.

Безбедносна анализа, безбедносни извештај и сва пратећа техничка документација морају бити доступни, укључујући сву документацију која се односи на карактеристике постројења жичаре и, где је то сврсисходно, и исправе о усаглашености безбедносних компонената и подсистема. Такође, неопходно је обезбедити документацију којом су дефинисани потребни услови, укључујући и забрану рада жичаре, надзор и одржавање.

Признавање иностраних исправа о усаглашености подсистема и безбедносних компоненти жичаре ближе се уређује законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености и посебним прописом којим се уређује признавање иностраних исправа о усаглашености.

Признаје се важење иностране исправе о усаглашености подсистема и безбедносних компоненти жичаре, издатих од стране тела за оцењивање усаглашености пријављеног Европској комисији од стране земаља потписница "ЕА МЛА" споразума Европске организације за акредитацију.

Министар ближе прописује исправе о усаглашености и означавање усаглашености, у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености.

V БЕЗБЕДНОСТ РАДА ЖИЧАРЕ

Општи услови

Члан 27

Управљач мора организовати рад, одржавање и контролу жичаре на начин којим се обезбеђују услови за рад жичаре на безбедан начин. Рад, одржавање и контрола жичаре морају се прилагодити техничким условима, као и ризицима локације на којој се налази жичара.

Управљач је одговоран за организовање рада жичаре у складу са овим законом.

Министар прописује начине, поступке, врсте и рокове одржавања и контроле исправности жичаре.

Министар прописује услове за привремено постављене вучнице, смањен обим радних захтева и захтева за одржавање.

Управљач прописује начин организовања безбедног рада жичаре из става 1. овог члана.

Услови за извршне раднике

Члан 28

Извршни радник који обавља послове којима непосредно учествује у обављању саобраћаја жичаре мора испуњавати законом прописане услове у погледу стручне и здравствене способности.

Министар прописује послове које у раду жичара обавља извршни радник.

Стручна оспособљеност извршног радника

Члан 29

Извршни радник треба да поседује формално образовање чији степен адекватан пословима које обавља, завршен програм стручне обуке и положен стручни испит.

Образовање из става 1. овог члана, стиче се у образовним установама за формално образовање и код управљача, других правних лица или предузетника, који испуњавају прописане услове у складу са овим законом.

Техничко одговорно лице за жичару и његов заменик морају завршити програм стручне обуке и положити стручни испит.

Стручну обуку, стручно усавршавање, односно подобуку могу обављати управљач, као и друга правна и физичка лица, ако испуњавају прописане услове.

Услови из става 4. овог члана су да лице поседује:

- 1) одговарајући простор за теоријско оспособљавање са гарантованим минималним условима за рад;
- 2) техничка средства за видео презентације наставног садржаја;
- 3) потребан радни материјал (прописе који уређују област жичара, шеме, скице и друга помоћна средства);
- 4) одговарајуће објекте, инсталације и опрему за практични део обуке;
- 5) одговарајуће стручне кадрове.

Овлашћење за послове стручног обучавања, стручног усавршавања, односно подобуке издаје министарство надлежно за послове саобраћаја, на захтев правног или физичког лица ако испуњава прописане услове у складу са законом.

За издавање овлашћења из става 6. овог члана, плаћа се такса.

Висина таксе из става 7. овог члана, утврђује се законом којим се уређују републичке административне таксе.

Министарство надлежно за послове саобраћаја води евиденцију издатих овлашћења.

Стручна обука се састоји од практичног и теоријског дела.

Услов за полагање стручног испита је потврда о похађању практичног и теоријског дела обуке издата од стране овлашћеног лица за послове стручног оспособљавања.

Извршни радник мора се стручно усавршавати, а његово знање, у обиму значајном за безбедност саобраћаја, мора се редовно, а у прописаним случајевима и ванредно проверавати.

Стручно усавршавање, односно подобука се спроводи ако се:

- 1) уводе нови типови уређаја и инсталација;
- 2) извршни радник премешта на послове на инсталацијама за које није обучен што може за последицу имати ванредни догађај;
- 3) извршни радник премешта на сложеније послове који изискују додатну обуку.

Редовна провера стручне оспособљености извршног радника мора се обављати најмање на сваке три године.

Редовну проверу стручне оспособљености извршног радника спроводи послодавац.

Ванредна провера стручне оспособљености извршног радника обавља се у случају:

- 1) непоштовања прописа од стране извршног радника које може довести до угрожавања безбедности рада жичаре;
- 2) ако је извршни радник био одсутан са посла више од три године без обзира на разлог одсуства.

Ванредну проверу стручне оспособљености извршног радника спроводи лице овлашћено за послове стручног обучавања.

О положеном стручном испиту издаје се уверење, а о издатим уверењима министарство надлежно за послове саобраћаја води евиденцију.

За полагање стручног испита и издавање уверења о положеном стручном испиту, плаћа се такса, у складу са законом којим се уређују републичке административне таксе.

Стручни испит и проверу знања врши Комисија коју именује министар.

Комисију чине председник и два члана који имају заменике.

Министар прописује програм и спровођење стручног испита и стручне обуке, начин стручног усавршавања, начин провере знања извршног радника, форму и садржину уверења, начин и поступак издавања уверења о положеном стручном испиту.

Послодавац не може дозволити обављање послова извршном раднику, односно техничком одговорном лицу за жичару и његовом заменику који нема уверење о положеном стручном испиту, као и у случају да при провери знања није показао задовољавајућу стручну оспособљеност.

Министар прописује програм и спровођење стручног испита, стручне обуке, начин стручног усавршавања, односно подобуке, начин провере знања извршног радника, техничког одговорног лица за жичару и његовог заменика, форму и садржину уверења, начин и поступак издавања уверења о положеном стручном испиту, као и услове које морају испуњавати лица из става 4. овог члана.

Здравствена способност извршног радника

Члан 30

Извршни радник и лице на стручној обуци за извршног радника, зависно од послова које обавља, мора испуњавати услове у погледу здравствене способности и бити психички и физички способан за обављање тих послова (у даљем тексту: здравствена способност) прописане законом којим се уређују безбедност и здравље на раду.

Здравствена способност извршног радника мора се периодично, а у прописаним приликама и ванредно проверавати.

Утврђивање и провера здравствене способности обавља се здравственим прегледом. О утврђеној здравственој способности извршног радника издаје се уверење о здравственој способности.

Здравствени преглед из става 3. овог члана обављају здравствене установе које испуњавају прописане услове.

Министар надлежан за послове здравља уз сагласност министра прописује услове здравствене способности извршних радника, начин утврђивања и провере здравствене способности, рокове периодичне провере и случајеве у којима се обавља ванредна провера, способности и услове које морају испуњавати здравствене установе које обављају здравствене прегледе, као и форму и садржину уверења из става 3. овог члана.

Способност извршног радника за обављање послова

Члан 31

Извршни радник не може обављати послове ако он или његов надређени процени да је уморан или болестан или је у таквом психичком стању, или ако његов надређени оцени да је под утицајем дрога, алкохола или психотропних супстанци, те је неспособан послове

обављати на безбедан начин. Извршни радник мора прекинути са радом ако такве околности наступе током рада.

Извршни радник дужан је о околностима из става 1. овог члана одмах обавести свог надређеног или његовог заменика.

Испитивање присуства недозвољених супстанци код извршних радника

Члан 32

Извршни радник дужан је да се на захтев овлашћеног радника управљача и инспектора подвргне прегледу ради утврђивања присуства алкохола, опојних дрога или психотропних супстанци у организму.

Сматра се да у организму постоји алкохол, опојне дроге или психотропне супстанце, ако се њихово постојање у организму установи прописаним начином испитивања одговарајућим средствима или уређајима.

Ако извршни радник одбије или не приступи испитивању или ако се при испитивању установи да је под утицајем алкохола, опојних дрога или психотропних супстанци, његов надређени који спроводи испитивање привремено га удаљава са радног места и упућује на ванредну проверу здравствене способности.

На отказивање уговора о раду у случајевима из ст. 2 и 3. овог члана сходно се примењују одредбе Закона о раду.

Министар надлежан за послове здравља уз сагласност министра прописује начин и поступак провере присуства алкохола, опојних дрога и психотропних супстанци у организму.

Стицање права на уређивање саобраћаја жичарама и права управљања возилом

Члан 33

На послове уређивања саобраћаја жичарама и управљања возилом може се распоредити само извршни радник - оператер ако:

- 1) испуњава прописане услове у погледу здравствене способности;
- 2) је навршио 18 година;
- 3) је обавио стручну обуку на тим пословима;
- 4) има најмање трећи степен средње стручне спреме техничке струке или минимум пет година радног искуства на пословима извршног радника;
- 5) је положио стручни испит;

6) му није изречена безбедносна мера забране обављања тих послова.

Радно време и трајање смене

Члан 34

Под радним временом, у смислу овог закона, сматра се време које извршни радник проведе у обављању послова у једној смени.

Радно време извршног радника у једној смени не може трајати дуже од 11 сати.

Министар уз сагласност министра надлежног за послове рада прописује радно време и трајање смене зависно од организације и учесталости саобраћаја, врсте послова, услова рада и других услова који утичу на психичку и телесну способност извршних радника.

Техничко одговорно лице за жичару

Члан 35

Управљач мора именовати техничко одговорно лице за жичару (у даљем тексту: техничко лице) и његовог заменика (у даљем тексту: заменик).

Техничко лице и заменик одговорни су за безбедан рад и одржавање постројења жичаре.

Техничко лице, односно његов заменик свакодневно врше унутрашњу контролу над применом овог закона, прописа и општих аката управљача донетих на основу овог закона о испуњавању услова од којих зависи рад жичаре на безбедан начин, као и да одређене послове обављају извршни радници који имају потребно стручно образовање и оспособљеност.

Одобрење за рад жичаре

Члан 36*

Жичара и специфична вучна инсталација може бити пуштена у рад на основу одобрења за рад жичаре које мора бити постављено стално и на видљивом месту.

Одобрење за рад жичаре за период од годину дана даје Дирекција на основу захтева управљача жичаре.

Одобрење за рад специфичне вучне инсталације за период од годину дана даје Дирекција на основу захтева управљача жичаре.

Против одобрења за рад жичаре из става 2. овог члана жалба није допуштена, али се може покренути управни спор пред Управним судом у року од 30 дана од дана достављања решења.

Против одобрења за рад специфичне вучне инсталације из става 3. овог члана жалба није допуштена, али се може покренути управни спор пред управним судом у року од 30 дана од дана достављања решења.

За новоизграђене жичаре одобрење за рад жичаре се даје уз услов важеће употребне дозволе.

Уз захтев за издавање одобрења за рад жичаре из става 6. овог члана прилаже се употребна дозвола, план одржавања за следећу годину и евиденција о издатим уверењима о стручној оспособљености свих лица која учествују у одржавању и раду жичаре, као и прописани документи о усклађености.

Уз захтев за издавање одобрења за рад постојећих жичара, прилаже се извештај о стручном прегледу, извршеном програму одржавања, плану одржавања за следећу годину и евиденција о издатим уверењима о стручној оспособљености свих лица која учествују у одржавању и раду жичаре.

Уз захтев за издавање одобрења за рад специфичне вучне инсталације прилаже се употребна дозвола или дозвола за постављање објекта, план одржавања за следећу годину и евиденција о издатим уверењима о стручној оспособљености свих лица која учествују у одржавању и раду жичаре, као и прописани документи о усклађености.

За постојеће жичаре одобрење за рад се даје уз услов извршеног годишњег стручног прегледа којим се позитивно оцењује способност за безбедан рад жичаре за наредни период.

Министар прописује поступак добијања одобрења за рад специфичне вучне инсталације из става 3. овог члана.

За издавање Одобрења за рад жичаре плаћа се такса.

Висина таксе из става 12. овог члана утврђује се законом којим се уређују републичке административне таксе.

Стручни преглед

Члан 37

Стручни преглед се изводи једном годишње, након ремонта, након поновног постављања жичаре или специфичне вучне инсталације после измештања, а по потреби и чешће, у прописаном обиму.

Стручним прегледом се утврђује да ли је постројење жичаре или специфичне вучне инсталације опремљено и да ли се одржава у складу са важећим прописима и техничким условима који се односе на конструкцију, опрему, одржавање и опремљеност прописаним уређајима.

Стручни преглед врши стручно лице које може бити правно или физичко лице, овлашћено од стране министарства надлежног за послове саобраћаја.

Овлашћење за послове стручног прегледа издаје министарство надлежно за послове саобраћаја у форми решења на период од пет година.

За издавање овлашћења из става 4. овог члана, плаћа се такса.

Висина таксе из става 5. овог члана утврђује се законом којим се уређују републичке административне таксе.

Овлашћење из става 4. овог члана, министарство надлежно за послове саобраћаја доставља Дирекцији у року од пет радних дана.

Решење о издавању, односно одбијању издавања овлашћења из става 4. овог члана коначно је у управном поступку и против њега се може покренути спор пред Управним судом.

Након обављеног стручног прегледа саставља се извештај уз који се обавезно морају приложити документа о изведеним испитивањима, исправе о усаглашености и остала техничка документација којима се доказује наведено стање. Позитивна оцена исправности садржана у извештају о стручном прегледу је доказ о безбедности жичаре.

Дирекција води евиденцију овлашћења издатих од стране министарства из става 4. овог члана и прописује начин вођења, садржину и образац евиденције овлашћења.

Министар прописује форму, садржину и начин вођења извештаја о стручном прегледу, списак докумената о усклађености, као и услове које треба да испуни стручно лице из става 3. овог члана.

Министар ближе прописује начин издавања овлашћења за послове стручног прегледа из става 4. овог члана.

Услови за рад жичаре

Члан 38

Жичара може радити ако:

- 1) су задовољени сви прописани захтеви;
- 2) је техничко одговорно лице или његов заменик на радном месту или ако је један од њих у сваком тренутку доступан;
- 3) је оператер за управљање уређајима и возилима и пратећи извршни радници на радном месту;
- 4) то допуштају временске прилике у складу са прописима.

Ако се рад жичаром не може одвијати на безбедан начин, мора се прекинути.

Физичко лице које својим стањем или понашањем угрожава рад, самог себе или друга лица не може се превозити, а према потреби мора се и уклонити с подручја рада.

Све радње везане за стављање у рад и безбедно функционисање жичаре могу се извршити тек по ангажовању управљача. Жичара не може бити пуштена у рад у случају престанка важења уговора између власника жичаре и управљача ако власник ангажује друго правно лице за управљање жичаром, односно ако власник жичаре није уједно и управљач.

Упутства за безбедан рад жичаре

Члан 39

Управљач мора донети потребна упутства за безбедан рад жичаре која морају бити у складу са прописима донесеним на основу овог закона и упутствима за употребу која уз постројење жичаре прилаже произвођач.

Управљач мора осигурати свакодневно спровођење унутрашње контроле над извршавањем упутстава за рад и испуњавањем услова од којих зависи рад жичара на безбедан начин.

На станицама жичаре, у њеним возилима, као и у подручју утицаја постројења жичаре, морају се налазити знакови упозорења у вези са понашањем особа, као и знакови опасности и упозорења за кретање у околини станице и у подручју утицаја постројења жичаре.

Акт управљача

Члан 40

Управљач прописује опште услове превоза, радно време жичаре и ценовник, које мора објавити у службеним просторијама, станицама жичаре и другим одговарајућим местима. Општи услови превоза садрже одредбе о лицима која се могу превозити жичаром, под којим условима, као и одредбе о томе како се лица морају понашати на станицама жичаре и током превоза.

За успињаче и жичаре са повратним током потребно је да пропише и ред вожње које мора објавити у службеним просторијама станицама жичаре и другим одговарајућим местима.

Одржавање и контрола исправности жичара

Члан 41

Одржавање жичаре мора бити организовано на начин:

1) да се поштују важећи прописи и општи акти управљача који морају бити усклађени са упутствима произвођача;

2) да техничко одговорно лице за жичару и заменик увек имају преглед над стањем грађевинских објеката, уређаја и возила.

Управљач прописује спровођење поступка одржавања жичара.

Министар прописује начин, поступке и врсте одржавања жичара.

Одржавање жичаре

Члан 42

Управљач мора обезбедити правовремено и стручно извођење прописаног одржавања.

Управљач води евиденције редовног одржавања и евиденције интервенција на отклањању неправилности.

Министар прописује садржину и начин вођења евиденција из става 2. овог члана.

На захтев инспектора управљач мора доставити евиденције из става 2. овог члана.

Омогућавање приступа

Члан 43

Управљач жичаре има право преласка преко непокретности другог власника ради изградње жичара, извођења радова на одржавању и контроли исправности жичара, као и предузимања потребних активности у вези жичара у хитним случајевима, и то само у временском периоду док ти радови и активности трају.

Власник непокретности је дужан да омогући приступ жичарама из става 1. овог члана и не омета извршење радова и предузимање активности из става 1. овог члана.

Управљач жичаре је дужан да непокретност врати у првобитно стање у року не дужем од шест месеци након извођења радова и предузимања активности из става 1. овог члана или да власнику непокретности надокнади штету коју нанесе у току извођења радова и предузимања активности из става 1. овог члана у року до месец дана. Висину начињене штете из овог става утврђују споразумно управљач жичаре и власник непокретности.

У случају да власник непокретности и управљач жичаре не постигну споразум у смислу става 3. овог члана, одлуку о томе доноси надлежни суд.

Безбедносни појас жичаре

Члан 44

У безбедносном појасу жичаре забрањена је изградња објеката који нису у функцији жичара, као и извођење других радова, супротно закону, техничким и другим прописима.

Забрањено је предузимање радова или других радњи у безбедносном појасу жичаре, без претходне сагласности управљача жичаром.

Забрањено је предузимање радова или других радњи ван безбедносног појаса жичаре, а до појаса од 50 м са обе стране у односу на осу жичаре, без претходне сагласности управљача жичаром.

Сађење дрвећа и другог растиња није дозвољено у безбедносном појасу жичаре, с тим да је власник непокретности и ималац других права на непокретности дужан да уредно и редовно одржава непокретност тако да безбедност и функционалност жичаре не буду угрожене.

VI ПОСТУПАК КОД ВАНРЕДНИХ ДОГАЂАЈА

Процес евакуације

Члан 45

Извршни радник који се затекне или наиђе на место ванредног догађаја у којем има повређених или погинулих особа, дужан је да учествује у спасавању и евакуацији.

Извршни радник је дужан одмах по сазнању о ванредном догађају из става 1. овог члана да обавести надређеног.

Управљач је дужан одмах по сазнању о ванредном догађају из става 1. овог члана да обавести о томе надлежну службу преко оперативног центра 112, односно преко бројева 192, 193 и 194, који спроводи обавештавање и комуникациону координацију учесника у акцији евакуације и спасавања.

Управљач је дужан одмах по сазнању о ванредном догађају из става 1. овог члана да предузме мере за спасавање, евакуацију и пружање помоћи повређеним лицима и осигурати место ванредног догађаја до доласка овлашћених лица надлежне службе, зависно од врсте ванредног догађаја. Евакуација се спроводи хитно, а најкасније у року од четири часа у летњем периоду, а у зимском периоду у року од два часа од момента наступања ванредног догађаја из става 1. овог члана.

Управљач је дужан да опреми станице опремом за спасавање и евакуацију.

Управљач израђује Процену угрожености и План заштите и спасавања за сва постројења жичаре, а на основу којег мора помоћу периодичних вежби доказати да организација спасавања и евакуације задовољава прописане захтеве.

Процену угрожености и План заштите и спасавања у ванредним ситуацијама из става 5. овог члана доноси управљач уз сагласност директора управе надлежне за заштиту и спасавање и надлежне службе министарства надлежног за унутрашње послове.

Пружање прве помоћи

Члан 46

Извршни радник мора бити оспособљен за пружање прве помоћи повређеним лицима у ванредним догађајима.

Управљач прописује послове из става 1. овог члана.

Оспособљавање извршних радника из става 1. овог члана обављају црвени крст, здравствена установа и друштва која обављају делатност медицине рада и специјалисти медицине рада.

Прибор за прву помоћ

Члан 47

Возило и службена места на траси жичаре морају бити опремљени прописаним прибором за прву помоћ.

Управљач је дужан да возило опреми прописаним прибором за прву помоћ и службена места на траси прописаним прибором за прву помоћ и осталом прописаном опремом.

Управљач прописује садржину, складиштење, чување и употребу прибора за прву помоћ као и остале прописане опреме.

Обавештавање о озбиљној несрећи

Члан 48

Управљач је дужан да о озбиљној несрећи одмах обавести овлашћене особе надлежних тела.

Овлашћена лица надлежних тела, која обављају увиђај о озбиљној несрећи, дужна су увиђај обавити на начин да не ометају рад жичаре.

Истрага о ванредном догађају

Члан 49

Управљач је дужан да организује и спроводи истрагу о ванредном догађају, уколико наступи озбиљна несрећа или несрећа у раду жичара.

Истрагу о ванредном догађају спроводи истражна комисија коју именује управљач.

У састав истражне комисије морају бити укључени сви представници субјеката на које се ванредни догађај односи.

Истражна комисија у складу са закључцима до којих је дошла приликом истраге подноси управљачу јединствени извештај о истрази.

У случају озбиљне несреће управљач је дужан да достави Дирекцији и републичком инспектору за железнички саобраћај извештај о истрази одмах, а најкасније у року од три дана по пријему извештаја о истрази.

Министар прописује категоризацију ванредних догађаја, начин спровођења истраге ванредног догађаја, начин рада истражитеља и истражне комисије, начин устројавања истражне комисије, начин и поступак утврђивања узрока, последица, околности под којима је настао и одговорности за ванредни догађај, начин обавештавања здравствене установе и овлашћених лица надлежних тела о ванредном догађају, начин вођења евиденције и других података о ванредним догађајима, образац извештаја о истрази и образац евиденције ванредних догађаја на жичари.

Управљач прописује упутства за рад, техничко-технолошке поступке и правила за поступање у случају ванредног догађаја и отклањања последица ванредног догађаја у складу са прописом из става 6. овог члана.

VII ЈАВНО-ПРИВАТНО ПАРТНЕРСТВО И КОНЦЕСИЈА

Одлука о давању концесије

Члан 50

Јавно-приватно партнерство и концесија у подручју жичара може се давати за обављање услуге јавног превоза лица односно за грађење жичара у складу са прописима којима се уређују јавно-приватно партнерство и концесија.

Одлуку о давању концесије и јавно-приватног партнерства доноси Влада. Јавно-приватно партнерство и концесија се дају на основу спроведеног јавног конкурса.

Министар прописује садржину, начин и поступак спровођења јавног конкурса.

VIII НАДЗОР

Спровођење надзора

Члан 51

Надзор над спровођењем овог закона и подзаконских аката донетих на основу овог закона врши министарство надлежно за послове саобраћаја (у даљем тексту: Министарство).

Министарство врши инспекцијски надзор преко републичког инспектора за железнички саобраћај (у даљем тексту: Инспектор).

У погледу питања инспекцијског надзора примењују се одредбе закона којим се уређује инспекцијски надзор, ако овим законом није другачије одређено.

Инспекцијски надзор

Члан 52

Инспектор не може да израђује или учествује у изради техничке документације и техничкој контроли техничке документације за објекте који су предмет инспекцијског надзора и да врши стручни надзор над изградњом, односно извођењем радова на објектима који су предмет инспекцијског надзора.

Овлашћења инспектора

Члан 53

Ради обављања инспекцијског надзора, инспектор је овлашћен да прегледа сва постројења жичаре, извођење радова на жичарама и припадајућем терену, техничку и другу документацију која се односи на постројења жичаре као и да провери документацију везану за стручну оспособљеност и здравствену способност извршних радника жичара. У обављању инспекцијског надзора инспектор је овлашћен да:

- 1) привремено забрани употребу жичаре која није у складу са прописаним условима за рад жичаре на безбедан начин или се користи без употребне дозволе или без одобрења за рад жичаре;
- 2) обустави извршење наређења или забрани даље предузимање неправилних радњи, којима би се могао угрозити рад жичаре на безбедан начин;
- 3) нареди уклањање неправилности и недостатака који ометају рад жичаре на безбедан начин, као и по потреби одреди привремене мере безбедности које треба предузети;
- 4) привремено обустави радове који се изводе на постројењима жичаре или припадајућем терену, ако би се њиховим извођењем могао угрозити рад жичаре на безбедан начин или ако се изводе без прописаног одобрења или ако се изводе без предузетих мера за рад жичаре на безбедан начин;
- 5) забрани, односно захтева привремену забрану рада извршном раднику, привремено удаљи односно захтева да се привремено удаљи од вршења одређених послова у раду жичаре, нареди испитивање или захтева да извршни радник приступи испитивању да ли има алкохола, дрога или психотропних супстанци у организму, упути односно захтева да се извршни радник упути на ванредну проверу здравствене способности или знања, у случајевима и на начин прописан овим законом;
- 6) привремено одузме документе и предмете важне за обављање инспекцијског надзора, о чему је дужан да изда потврду;
- 7) узима изјаве од лица која су прекршила прописе и установи идентитет тих лица.

Управљач, као и друга правна и физичка лица која подлежу инспекцијском надзору према овом закону, дужна су да инспектору омогуће и обезбеде несметано обављање инспекцијског надзора.

Управљач, као и друга правна и физичка лица која подлежу инспекцијском надзору према овом закону, дужни су да инспектору обезбеде све потребне дозволе за вожњу у жичарама, дозволе које омогућавају несметан приступ свим постројењима инспекцијског надзора, као и осигурати све остале услове како би се такав инспекцијски надзор несметано и у потпуности могао обављати.

Инспекцијско решење

Члан 54

Забране, наредбе и друге мере инспектор одређује писаним решењем.

Изузетно од одредбе из става 1. овог члана, у случају предузимања хитних мера ради отклањања непосредне опасности за рад жичаре на безбедан начин, инспектор може решење донети и усмено.

Управљач или друга правна и физичка лица која подлежу инспекцијском надзору према овом закону, дужни су поступити према решењу инспектора у року одређеном решењем, а о извршењу решења писаним путем обавести инспекцију у року од 30 дана од дана истека рока за извршење решења.

Управљач је дужан да на захтев инспектора у траженом року писаним путем обавести и изричито одреди одговорну особу у правном лицу која је одговорна за неизвршење инспекцијског решења, односно за поступање супротно одредбама овог закона.

Жалба

Члан 55

Против решења инспектора допуштена је жалба у складу са законом којим се уређује инспекцијски надзор.

Против решења из става 1. овог члана може се покренути управни спор пред Управним судом у року од 30 дана од дана достављања решења.

Подношење тужбе не одлаже извршење инспекцијског решења.

Достављање докумената инспектору

Члан 56

Управљач је дужан да у року који одреди инспектор достави инспектору:

- 1) акте донесене на основу овог закона и опште акте, односно упутства којима је детаљније разрађено спровођење појединих прописа донесених на основу овог закона;
- 2) обавештење о извођењу радова на постројењима жичаре или у припадајућем терену који угрожавају рад жичаре на безбедан начин;

- 3) обавештење о озбиљној несрећи;
- 4) обавештење о почетку употребе жичаре у раду.

На захтев инспектора, управљач је дужан доставити у задатом року и друге акте или податке који се односе на жичаре и саобраћај жичаром.

IX КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 57

Новчаном казном 100.000-1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

- 1) не одреди безбедан начин рада жичаре у складу са одредбом члана 6. став 1. овог закона;
- 2) не омогући безбедно вођење ужади и возила у складу са одредбом члана 7. став 1. овог закона;
- 3) не осигура услове или усвоји мере за безбедан начин рада жичаре у складу са одредбом члана 9. овог закона;
- 4) не организује рад, одржавање и контролу жичаре у складу са одредбом члана 27. ст. 1. и 2. овог закона;
- 5) не именује техничко одговорно лице за жичару и његовог заменика у складу са одредбом члана 35. став 1. овог закона;
- 6) обавља рад без одобрења за рад или не поднесе захтев за одобрењем у складу са одредбом члана 36. став 1. овог закона;
- 7) поступа супротно одредби члана 38. став 1. овог закона.

Новчаном казном од 10.000 динара казниће се за прекршај из става 1. тач. 3) и 4) овог члана одговорно лице у правном лицу.

Новчаном казном од 10.000 динара казниће се за прекршај из става 1. тачке 7) овог члана техничко лице и заменик.

Новчаном казном од 10.000 динара казниће се за прекршај из става 1. тачке 7) овог члана оператер.

Новчаном казном од 10.000 динара казниће се за прекршај из става 1. тачке 7) овог члана извршни радник.

Новчаном казном 5.000-10.000 динара казниће се за прекршај физичко лице, ако поступа супротно одредби члана 38. став 3. овог закона.

Члан 58

Новчаном казном 100.000-500.000 динара казниће се за прекршај управљач или друго правно лице ако:

- 1) не осигура безбедан приступ особа до подручја улаза или излаза, као и улаз и излаз или не омогући безбедно коришћење жичаре особама са инвалидитетом и смањеном покретљивошћу у складу са одредбом члана 16. ст. 1. и 2. овог закона;
- 2) не пропише техничке услове и мере којима се обезбеђују услови за безбедност особа у складу са одредбом члана 18. став 1. овог закона;
- 3) не осигура безбедносне прикључке за личну заштитну опрему у складу са одредбом члана 20. став 2. овог закона;
- 4) не изводи и не организује стручни преглед у складу са одредбама члана 37. ст. 1. и 4. овог закона;
- 5) не изради опште услове превоза у складу са одредбама члана 40. овог закона;
- 6) не организује одржавање жичаре у складу са одредбама члана 41. став 1. овог закона;
- 7) правовремено и стручно не изводи прописано одржавање, не води евиденцију редовног одржавања, или на захтев инспектора не предочи потребну евиденцију у складу са одредбама члана 42. овог закона;
- 8) не изради безбедносну анализу, ако иста не обухвата безбедносне уређаје и њихов утицај на постројење жичаре или иста није израђена у складу са признатом или потврђеном методом у складу са одредбом члана 23. ст. 1, 3. и 4. овог закона;
- 9) резултати безбедносне анализе нису приказани у безбедносном извештају и ако безбедносни извештај није израђен на српском језику у складу са одредбом члана 24. ст. 1. и 2. овог закона;
- 10) се подсистем жичаре користи супротно одредби члана 25. став 3. овог закона;
- 11) не изради сва потребна упутства за рад жичаре, не осигура свакодневно извођење унутрашњег надзора, не постави знакове упозорења као и знакове опасности и не води евиденције у складу са одредбама члана 39. овог закона;
- 12) инспектору не омогући и не осигура несметано обављање инспекцијског надзора у складу са одредбом члана 53. став 2. овог закона;
- 13) инспектору не обезбеди све потребне дозволе и остале услове у складу са одредбом члана 53. став 3. овог закона;
- 14) подлежу инспекцијском надзору према овом закону, а не поступе према решењу инспектора у складу са одредбом члана 54. ст. 3. и 4. овог закона;

15) инспекцији благовремено не достави опште и друге акте у складу са одредбом члана 56. овог закона.

Члан 59

Новчаном казном 50.000-2.000.000 динара казниће се за прекршај управљач ако:

1) не осигура одговарајуће комуникационе уређаје у складу са одредбом члана 14. овог закона;

2) не осигура опрему потребну за обављање задатака извршног радника у возилу у складу са одредбом члана 15. став 4. овог закона;

3) не осигура попуњеност радних места у складу са одредбом члана 19. став 2. овог закона;

4) у складу са одредбама члана 29. ст. 1. и 2. овог закона извршни радник нема прописано образовање, или ако није савладао програм стручне обуке, или ако није положио стручни испит, или ако извршног радника стручно не усавршава односно не подучава, или ако у опсегу значајном за безбедност саобраћаја, периодично, а у прописаним случајевима и ванредно, не проверава његово знање;

5) у складу са одредбама члана 30. ст. 1. и 2. овог закона извршни радник или особа на стручној обуци за извршног радника, зависно од послова које обавља, не испуњава прописане здравствене услове, или ако периодично, а у прописаним приликама и ванредно, не проверава здравствену способност извршног радника;

6) распореди односно ако извршном раднику допусти рад супротно одредбама члана 34. овог закона;

7) не поступи у складу са одредбом члана 45. ст. 3-5. овог закона;

8) извршни радник није оспособљен за пружање прве помоћи повређеним лицима у складу са одредбом члана 46. став 1. овог закона;

9) возило и службено место на траси није опремљено прописаним прибором за прву помоћ у складу са одредбом члана 47. овог закона;

10) о озбиљној несрећи не обавести овлашћену особу у складу са одредбом члана 48. овог закона;

11) не организује и не спроводи истрагу у складу са одредбом члана 49. став 1. овог закона.

Члан 60

Новчаном казном 20.000-50.000 динара казниће се за прекршај извршни радник ако:

1) не употребљава комуникациони уређај у складу са одредбом члана 14. овог закона;

2) не употребљава опрему потребну за обављање задатака у складу са одредбом члана 15. став 4. овог закона;

3) не располаже одговарајућим радним средствима и помагалима, и није одговарајуће оспособљен за извођење предметног задатка у складу са одредбом члана 17. став 3. овог закона;

4) не употребљава личну заштитну опрему у складу са одредбом члана 20. став 2. овог закона;

5) не поступи у складу са одредбом члана 45. ст. 1. и 2. овог закона;

6) поступи супротно одредбама члана 32. ст. 1. и 2. овог закона.

X ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 61

Управљач је дужан да усклади свој рад и пословање са одредбама овог закона у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Ако нису испуњени услови из става 1. овог члана одобрење за рад жичара се одузима и жичаре престају са радом у року од 12 месеци од дана утврђивања неиспуњености услова.

Члан 62

Управљач је дужан да донесе, односно усклади своје акте са овим законом и одговарајућим прописима које доноси министар надлежан за послове саобраћаја у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 63

Подзаконски прописи за извршавање овог закона биће донети у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења подзаконских прописа из става 1. овог члана, примењују се одредбе важећих прописа и општих аката управљача, осим одредаба које су у супротности са овим законом.

Члан 64

Извршни радници морају стећи уверење о оспособљености за пружање прве помоћи од стране надлежне државне установе из члана 46. став 3. овог закона у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона. Извршни радници морају имати уверење о положеном стручном испиту из области заштите од пожара, које издаје министарство надлежно за унутрашње послове.

Члан 65

До доношења подзаконског прописа из члана 29. став 6. овог закона, обуку, стручну обуку и стручно усавршавање обављају управљач и друга правна и физичка лица, а стручни испит, издавање уверења и проверу знања овлашћено стручно лице. Евиденцију издатих уверења о стручној оспособљености води управљач.

Члан 66

До доношења аката из члана 45. став 6. овог закона увиђај о озбиљној несрећи из члана 48. став 2. овог закона обавља управљач.

Члан 67

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

Самостални чланови Закона о изменама и допунама Закона о жичарама за транспорт лица

("Сл. гласник РС", бр. 31/2019)

Члан 20

Подзаконски прописи за извршавање овог закона биће донети у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 21

Управљач је дужан да за жичаре или специфичне вучне инсталације које немају употребну дозволу или дозволу за постављање објекта прописану законом којим се уређује планирање и изградња, прибави правноснажну исправу и исправу којом је утврђена подобност објекта за употребу у складу са прописима којима се уређује област незаконито изграђених објеката, у року утврђеном прописима којима се уређује област незаконито изграђених објеката.

Члан 22

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

Напомене

* Одредба члана 36. став 11. Закона о жичарама за транспорт лица ("Сл. гласник РС", бр. 38/2015) престала је да важи 25. децембра 2017. године, даном ступања на снагу Закона

о изменама и допунама Закона о републичким административним таксама ("Сл. гласник РС", бр. 113/2017).